

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Murenulæ Sacræ Vestis Sponsæ Regis Æterni
Vermiculatæ Opus, De Privilegiis Ordinum Regularium**

Alviset, Virginius

Campidonaë, 1673

§. 2. De Clausula motu proprio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62361)

S. II.

De Clausula: Motu proprio.

SUMMARIUM.

1. Omnia rescripta expediuntur duabus viis.
2. Motus proprius in rescripto nunquam praesumitur.
3. Effectus Motus proprii.
4. Princeps agens Motu proprio, an censeatur de plenitudine Pot. egisse.
5. In quibus Motus proprius non habet effectum & 7.
6. Motus proprius non inducit dispensationem.
8. Privileg. concessum ad Instantiam, interpretandum conformiter ad petitionem.
9. Privileg. concessum ad Instantiam, & Motu proprio, quomodo intelligendum.
10. Quomodo, si concessum fuit Motu proprio, & ad instantiam reformatum.

OMnia, seu privilegia, seu rescripta, expediuntur duabus viis, nempe vel Motu proprio concedentis, vel ad petitionem, & instantiam partis; Et quidem prima: nunquam praesumitur *cap. si motu proprio. de prob. in 6. Gloss. cap. si pluribus. eod. Rebuff. in rom. ad concor. tit. de for. man.* Verum, si id Princeps expresserit haec clausula operatur primo: Quod gratia reputatur magis spontanea, & ob id plenior, atque late interpretanda. secundo: Quod probentur vera, quae narrata sunt à Principe. Et iusta causa in illo praesumatur. tertio: Habet vim specialis expressionis, & sic purgat vitium subreptionis; *cap. cit. si motu proprio, & clem. si Romanus. eod. quarto: Operatur idem quod clausula: ex certa scientia, & non obstantibus, de quibus infra. quinto: Tollit defectum personae. Gloss. & DD. cap. cit. si motu, & clem. item. cu. si*

Romanus. Panor. cap. causam de testi. Ang. l. imperialis. C. de nupt. Lancel. in temp. lib. 1. cap. 1. §. 4. & Rebuff. in Pra. Ben. tit. de non toll. jus tert. & Rom. cit. An autem censeatur ex plenitudine potestatis facere, qui motu proprio? in utramque partem pugnant DD. Et ego sto pro negantibus, quia sunt termini nimis disparati. Et unus potest bene subsistere sine alio.

Non operatur verò, nec valet Motus proprius, in praedictum tertium. Panor. *c. cit. causam. & cap. primo de sent. & rejud. Bald. c. ad aures. de rescr. Dec. cons. 544. vol. 3. Vital. de Camban. in tract. de claus. & alii. Neque tollit qualitates intrinsecas secundum eundem Vital. ibid. Neque extenditur ad insolita, secundum Rebuff. cit. Neque ultra intentionem concedentis, secundum Panor. cap. causam cit. Unde bene Franc. cap. si motu cit. & Cardin. 6. cons. 96. inferunt, quod v. g. non inducit dispensationem. Et à fortiori idem dico, & hanc clausulam nihil operari, ubi commissa est subreptio seu error in expressione falsae causae, aut inhabilitate personae. ut notat Barb. claus. 78. & Sanch. lib. 3. de matr. d. 21.*

Quod si privilegium fuit concessum ad instantiam, simpliciter erit explicandum, & conformiter ad petita, iuxta illa quae in superioribus dixi. Verum si simul adjungatur motus proprius, dicendo v. g. sic talis supplicavit nobis, cui Motu proprio annuimus. Tunc privilegium debet intelligi tanquam concessum solo motu proprio, & Principem fuisse motum ad concedendam gratiam à seipso absque ullo respectu ad rationes sibi propositas, quamvis tamen nihil repugnet utroque modo moveri, ut docent Bald. c. nisi specialis. de off. leg. & Paris. cap. accedentes. de praescr.

Quando verò prima concessio signatur

atur: Motu proprio. Et postea reformatur, cum clausula: concessum, ut petitur, vel simpliciter in forma communi. Tunc reformatio intelligitur facta similiter Motu proprio, quia relatio debet fieri ad primam concessionem. secundum quam ista posterior venit regulanda. Ita Rebuff. in Pra. Ben. tit. qua cont. bul. opp. poss. per l. affe totoss. de hared. inst. & l. ait. prator. ff. de re iud.

§. III.

De Clausula: ex certa scientia.

SUMMARIUM.

- 1. Ex certa scientia aliquid fit duobus modis.
- 2. Certa scientia non facile presumitur.
- 3. Conjectura certa scientie.
- 4. An probari possit per testes.
- 5. Effectus certa scientie.
- 6. Non aequivaler claus. plenit. potestatis.
- 7. An valider revocata a iure, vel consilio.

D Vobus modis potest intelligi aliquid fieri ex certa scientia. Primò quidè quando ita exprimitur in instrumento, & secundò, quando talia verba talesq; clausulae apponuntur in instrumeto, vel cum talibus circumstantiis expeditur, ut ex his quasi per necessariam consequentiam colligatur, hunc qui in tali instrumento disposuit, certum omnino fuisse, & optimè instructum de omni negotio, de quo disposuit. Ita Panor. c. ad hac. & cap. nonnulli de reser. Felin. c. inter. de excep. Innoc. c. statutum. de reser. in 6. & Ja. l. si quis iniquum. ff. de iur. om. iud. Tales autem conjecturae inducentes praesumptionem certa scientie, sunt v. g. quando Princeps ait se disponere cum cognitione causa, ut vult Roman. conf. 327. (Nam hanc cognitionem esse necessariam ad hoc, ut clausula certa scientie

fortiatur suos effectus, docent Gloss. cap. 2. de schis. Joan. Andr. & Imol. eod. Innoc. cap. veniens. de fil. praes. & alii per cap. nihil. de elect. & l. 1. c. si serv. aut lib. ad decur.) Vel quando in confirmatione inferitur tenor rei confirmata. Panor. c. cum venerabilis de const. Vel quando super eadem re conficitur duplex rescriptum. Buttr. cap. porrecta. eod. & cap. que in Ecclesiariu de const. vel quando Princeps facit actum super eo quod est juris. Alex. conf. 133. vol. 5. cap. 1. Unde quod Gloss. in cap. ex multiplici. de decim. & Clem. etsi principalis. de rescrip. ait scientiam non praesumi, intelligi debet de facili, & ex levibus indiciis, secus autem si adsint violenta, qualia sunt supra relata, & plura alia, per quam distinctionem ego illam concilio cum Doctoribus in superioribus citatis. An verò scientia probetur per testes negat Alex. conf. 11. l. 7. Quod ego intelligo de testibus posthumis, nam si adsint qui dicant, & probent se fuisse praesentes principi asserenti se ex certa scientia disponere, non video cur illis fides sit neganda, nisi forrè ex tenore scripturae, & aliis circumstantiis convincantur mentiri.

Effectus verò hujus clausulae sunt, quòd primò aequivaler clausula: Non obstantibus l. item Vlpianus. ff. de ex. tut. Et etiam clausulae. de plenitudine potestatis, secundum Gloss. & Panor. c. ad hac. de reser. Innocent. c. innovuit. de elect. Card. conf. 4. Roman. conf. 336. & 369. & Vital. de Camban. in tract. claus. Quamvis contrarium sit probabilius, & inferendum ex dictis, in praeced. §. Secundò: Quòd per illam censetur Princeps derogare nedum legi, sed etiam consuetudini. Casan. in cap. 5. conf. 24. Tertiò: Quòd censetur operatus, & gratiam contulisse ex causa, qua semper justa in illo reputatur. l. relegati. ff. de pan. Quartò: Quòd excludit errorem,